

En god Forretning for Staten! Fragten var knap 10 Kr. pr. Vogn. Dette Eksempel turde illustrere det Forhold, at der ikke kan skaffes Vogne i tilstrækkelig Mængde til Transport af indenlandsk Brændsel, hvoraf der vilde kunne produceres for mange Millioner Kroner mere, om det kunde blive befordret.

I øvrigt er det ikke min Agt at rette noget Angreb paa den underordnede Ledelse i al Almindelighed; den er sikkert i Hænderne paa dygtige og ofte forstaaende Mænd, der udfører deres tidt anstrengende Dont med al mulig Hensyntagen overfor Publikum. Det er Administrationen foroven, der ikke magter Opgaverne. Men var Statsbanerne et privat Aktieselskab i Stedet for, som de nu er, en offentlig Institution, hvor enhver Skatteyder er obligatorisk ansvarlig, saa vilde en Ledelse, der kom med en slig Status, øjeblikkelig faa sin Afsked og muligvis blive gjort ansvarlig.

Da den højtærede Trafikminister i September 1917 fremsatte Lovforslag om en 25 pCts Takstforhøjelse, hvilket Forslag det den Gang — som det nu viser sig med Rette — blev bebrejdet ham, at han fremkom for sent med, burde han have vidst, at Forhøjelsen var aldeles utilstrækkelig. Jeg vilde have fundet det mere à propos, om Ministeren den Gang radikalt havde krævet Taksterne midlertidig suspenderede og Ret til at fastsætte og ændre dem administrativt, efter som Nødvendigheden paa Grund af de ekstraordinære Forhold krævede det. En saadan Vej blev allerede i 1902 og 1903 anvist af Villars Lunn og Hammerich, som det kan ses af deres Taler her i Rigsdagen, og en Lov i den Retning vilde have været forsvarlig og endda uskyldig i Forhold til mange af de Kundgørelser, som den højtærede Trafikministers Kollega har udstedt og fremdeles udsteder i Ly af Loven af 7. August 1914.

Den højtærede Trafikminister stiller nu Forslag om at dække det budgetterede Underskud paa 24 Mill. Kr. — der sandsynligvis bliver større — med Takstforhøjelser til 11½ Mill. Kr. Differencen eller den største Part af Underskuddet skal da udredes af Statskassen. Hvem skal nu nyde godt af disse 12½ Million eller mere? Ja, der er for det første alle dem, der faar Lyst til at tage i Skoven, og dem, der ellers føler Trang til at foretage Fornøjelses- eller Nødvendighedsrejser; saa er der alle de mere eller mindre

rige Folk, som ligger paa Landet langs Kysten eller inde i Landet; dernæst Forretningernes Handelsrejsende og deres Godsforsendelser og endelig Transitgodset. Dette sidste kommer jo ikke Landets Børn til gode, og her turde Statstilskud ikke være paa sin Plads. Konkurrencen fra Dampskibenes Side samt fra Landevejen, som den højtærede Minister lader til at nære en vis Frygt for, tror jeg, der kan ses ganske bort fra. Der kan saa kun blive Tale om Varefordyrelse som Følge af Billetpriisernes Stigning for Handelsrejsende samt af Godstaksternes Forhøjelse, men naar Hensyn tages til det høje Prisniveau, som alle Varer for Tiden befinder sig paa, tror jeg ikke, at den Prisforhøjelse, der kunde opstaa som Følge af, at Statstilskuddet for Transporten inddroges, vilde komme til at spille nogen væsentlig Rolle for Konsumenterne. Skulde der være Virksomheder af samfundsmæssig Betydning, der skulde staa Fare for Ruin ved Indførelse af de nødvendige Takstforhøjelser, bør der naturligvis tages fornødent Hensyn dertil ligesom til Persontrafikken over kortere Distancer, hvad jeg allerede har nævnt.

Det konservative Folkeparti har, som nævnt, altid arbejdet for, at Statsbanerne skulde kunne betale sig, og vi maa derfor ogsaa nu stille det Krav, at Taksterne forhøjes saa meget, at regnskabsmæssig Balance kan opnaas. Vi er absolut uenige med den højtærede Minister i, at den dertil nødvendige Takstforhøjelse ikke vilde svare til Hensigten. Selv om Trafikken blev mindre, vilde det virke økonomisk fordelagtigt, da det jo er den ekstraordinært forcerede Trafik i Forhold til Banernes Ydeevne, som relativt koster for mange Penge. Derimod er vort Parti enigt med Ministeren og de øvrige Partier i Salen om, at 2den Klasses Billetter bør koste det dobbelte af 3die Klasses. Men vi maa henstille, at Forhøjelsen af Person- og Rejsegodstaksterne kommer til at udgøre mindst lige saa meget som Forhøjelsen af Gods-, Kreatur- og Havnebanetaksterne. Vi maa kunne være bekendt at have lige saa høje Takster som Sverige; har end vore Baner været billigere i Anlæg, saa har vore Færger til Gengæld kostet mange Penge og vil navnlig koste mange Penge i Fremtiden. I øvrigt er jo Hensynet til Anlægssummen, det vil sige Renteberegningen, for Tiden suspenderet. Ministerens Opstilling af de preussiske Tariffer i den sammenlignende Taksttabel